

Recull de Premsa

PALAU
DE LA
MÚSICA
ORFEÓ
CATALÀ

Taula de contingut

El disc solidari del palmarès El Periódico de Catalunya - Catalán - 16/11/2018	3
Un disc de La Marató amb tres Oscars i un Globus d'Or Ara - 16/11/2018	4
Homenaje a la soprano Montserrat Caballé La Mañana Diari de Ponent - 16/11/2018	5
Els Claret celebren 50 anys de concerts a Vic El 9 Nou Osona i Ripolles - 16/11/2018	6
Superlativa aliança 'jonda' El Periódico de Catalunya - Catalán - 16/11/2018	7
-A, V A V S MERCE Y TOMATITO, 20 Minutos Barcelona - 16/11/2018	8
Reivindicació de la guitarra i el cante La Vanguardia - Catalán - 16/11/2018	9
Mercé & Tomatito «La innovación no gana la batalla a la raíz» ABC - 16/11/2018	10
El flamenc sempre està en moviment Ara - 16/11/2018	11
+ concerts La Vanguardia Que Fem - 16/11/2018	12

CD DE 'LA MARATÓ'

El disc solidari del palmarès

► Jorge Drexler, Manolo García, Pablo Alborán i Aitana, entre els artistes

INÉS ÁLVAREZ
BARCELONA

Dos intèrprets amb Oscar, un altre amb un Ondas i una cançó que es va emportar un Globus d'Or. Aquest és el palmarès del que presumeix *El disc de La Marató* en la seva 14a edició, que, a més dels esmentats **Jorge Drexler** i **Carlos Rivera** (els oscaritzats) i **Manolo García** (el receptor del cavallet alat), compta amb la col·laboració de **Pablo Alborán**, **Aitana**, **Pedro Guerra**, **Álvaro Soler**, **Ruth Lorenzo**, **Blas Cantó** i **Sisa**, entre d'altres. Els artistes interpreten temes molt coneguts versionats tots al català.

Bé, en realitat tots, no, perquè aquest any, per primera vegada, se n'hi inclou un en aranès: *Viatge entà Itaca* (*Viatge a Ítaca*, de **Lluís Llach**), interpretat per la cantant aranesa **Ali-dé Sans**, juntament amb el cor de Catalunya Nord Barrut. El disc, del qual

►► Algunes de les persones que han participat en la creació del disc i del llibre de 'La Marató de TV-3' del 2018.

s'han editat 200.000 unitats i que es posarà a la venda el diumenge 2 de desembre, juntament amb els principals diaris de Catalunya, inclou 18 títols, entre els quals es troba la ban-

da sonora de l'espot de La Marató, *Jo seré amb tu*, original del grup Pretenders, que interpreta **Judit Neddermann** amb el Quartet Brossa.

Jorge Drexler canta amb **Pedro**

Guerra *Cuida'm*; **Carlos Rivera**, *El meu heroi*; **Manolo García** (que va destacar la importància de la prevenció i va demanar acabar amb les «retallades en sanitat») posa veu a *Mai és tard*, i el

Sí, soc jo (*This is me*) l'interpreten **Mari-na Prades** i la Coral Sant Jordi. **Pablo Alborán**, *El teu refugi*; **Ruth Lorenzo**, *Misteri total*; **Álvaro Soler**, *Sempre brilla el sol*; **Aitana**, *Tu pots canviar-ho tot*; **Blas Cantó**, *Invencibles*; **Manel Navarro**, *Compta amb mi*; **Sisa**, *Una cançó*; **Siscu Carbonell**, amb la Coral Infantil de l'Orfeó Català i Sabor de Gràcia, *De pares a fills*; **Halldor Mar**, *Puc ser jo*; **Ju i David Busquets**, *Color d'esperança*, i The Bird Yellow i Barcelona Soul Choir, *Més que la meua sang*. La medley

L'excomponent d'El Último de la Fila, premi Ondas, va demanar que s'acabessin «les retallades en sanitat»

dels vuitanta de música disco a càrrec de Chipper, The Soul Beams, Herzog, Suu, Koers i Bemba Saoco és el colofó.

També sortirà a la venda (el 26 de novembre) *El llibre de La Marató* (Rosa dels Vents, Penguin Random House), que, en aquesta ocasió, en lloc de narracions ofereix una recopilació de set testimonis, entre els quals apareix el de **Pau Donés**. ≡

INICIATIVA SOLIDÀRIA

Un disc de La Marató amb tres Oscars i un Globus d'Or

El CD, que inclou per primer cop l'aranès, es vendrà el 2 de desembre amb els diaris catalans

ALBERT CASTELLVÍ ROCA
SANT JOAN DESPÍ

Dos guanyadors de l'Oscar a la millor cançó original, l'uruguaià Jorge Drexler (guardonat el 2005 per *Al otro lado del río*) i el mexicà Carlos Rivera (que va interpretar *Recuérdame* a la versió en castellà de *Coco*, premiada aquest any), formen part de la llista de 33 artistes que han participat a la catorzena edició del disc de La Marató, que es posarà a la venda exclusivament el diumenge 2 de desembre amb els diaris editats a Catalunya, entre els quals l'ARA (també es podrà trobar a iTunes a partir del mateix dia). Drexler hi interpreta, juntament amb Pedro Guerra, *Cuida'm*, la versió en català d'un tema pràcticament inèdit compost per ells mateixos, i Rivera canta *El meu heroi*, una adaptació de la cançó d'Antonio Orozco *Mi héroe*.

Drexler i Rivera són dos dels vuit intèrprets que han cantat per primera vegada en català per participar al disc solidari, que es vendrà al preu habitual de deu euros i que farà créixer el marcadore de La Marató, que presentaran Gemma Nierga i Ramon Gener el 16 de desembre i que es dedicarà a la lluita contra el càncer. El disc està format per 17 peces més un *medley* de sis clàssics disco dels 80, de manera que inclou, en total, 23 cançons, de les quals 17 s'han adaptat al català per primer cop.

Una d'aquestes és l'última guanyadora del Globus d'Or a la millor cançó, *This is me*, de la pel·lícula *El gran showman*, que s'ha traduït com a *Sí, soc jo* i que interpreten Marina Prades i Coral Sant Jordi. També forma part de la selecció musical *What a feeling*, que va guanyar un Oscar el 1984 com a part de la banda sonora de *Flashdance* i que ara in-

Judit Neddermann i el Quartet Brossa obren el disc amb *Jo seré amb tu*. CCMA

terpreta, en català, l'exconcurcant d'*Operación Triunfo* Aitana.

Però no totes les cançons del CD són en català. Per primera vegada, el disc de La Marató inclou un tema cantat en aranès, *Viatge entà Itaca*, que interpreten la cantant aranesa Alidé Sans i el cor occità Barrut. "Serà la cançó en aranès més venuda de la història", remarca el director del disc, Àngel Lacalle. És un pronòstic amb molts números de fer-se realitat, ja que aquest disc acostuma a esgotar les 200.000 unitats que se'n posen a la venda. Això l'ha convertit en el CD més venut a Espanya ca-

Èxit
Des del 2005 s'han venut dos milions d'unitats del disc solidari

descun dels últims sis anys. De fet, des que es va començar a editar, el 2005, s'han venut més de dos milions d'unitats del disc de La Marató, que han permès recaptar més de set milions d'euros.

Segons Lacalle, "aquest és un disc únic, que sincronitza la solidaritat, les emocions i la qualitat musical". Manolo García, que ahir, en la presentació del disc, va parlar en nom de tots els artistes que hi han participat, va assegurar que és "un honor i un orgull" formar-ne part, i va afegir: "És un premi poder cantar i poder-ho fer per aquest motiu".

33 artistes interpreten els 18 temes inclosos al CD

- **Jo seré amb tu**
JUDIT NEDDERMANN I QUARTET BROSSA
I'll stand by you, The Pretenders
- **Color d'esperança**
JU I DAVID BUSQUETS
Color esperanza, Coti Sorokin i Cachorro López
- **El teu refugi**
PABLO ALBORÁN
Tu refugio, Pablo Alborán
- **Sí, soc jo**
MARINA PRADES I CORAL SANT JORDI
This is me, Benj Pasek i Justin Paul (*El gran showman*)
- **Compta amb mi**
MANEL NAVARRO
Tragedy, Bee Gees
- **Tu pots canviar-ho tot (Has de viure)**
AITANA
What a feeling, Giorgio Moroder, Irene Cara, Keith Forsey (*Flashdance*)
- **Sempre brilla el sol**
ÁLVARO SOLER
El mismo sol, Álvaro Soler
- **Invencibles**
BLAS CANTÓ
Something happened on the way to heaven, Phil Collins
- **Cuida'm**
PEDRO GUERRA I JORGE DREXLER
Cuidame, Pedro Guerra i Jorge Drexler
- **El meu heroi**
CARLOS RIVERA
Mi héroe, Antonio Orozco
- **Viatge entà Itaca**
ALIDÉ SANS I BARRUT
Itaca, Lluís Llach
- **De pares a fills**
SICUS CARBONELL, SABOR DE GRÀCIA I COR INFANTIL DE L'ORFEO CATALÀ
De pares a flls, Els Catarres
- **Mai és tard**
MANOLO GARCÍA
Nunca es tarde, Manolo García
- **Misteri total**
RUTH LORENZO
Mysterious times, Sash!
- **Més que la meua sang**
THE BIRD YELLOW I BARCELONA SOUL CHOIR
Més que la meua sang, Lax'n'Busto
- **Puc ser jo**
HALLDOR MAR, MARCEL LÁZARA I JÚLIA ARREY
Puc ser jo, Whiskyn's
- **Una cançó**
JAUME SISA
● **Medley: Clàssics dance disco 80s**
CHIPPER, THE SOUL BEAMS, HERZOG, SUU, KOERS I BEMBA SAOCO
YMCA, *In the navy*, *Go west*, Village People
Disco inferno, The Tramps
I love to love, Tina Charles
You make me feel, Sylvester

Un llibre amb cinc experiències personals sobre el càncer

A.C.R.
SANT JOAN DESPÍ

El 26 de novembre es posarà a la venda, per 10 euros, l'onzena edició del llibre de La Marató, que destaca un nou format: els tradicionals relats de ficció signats per diversos escriptors deixen pas a un recull de visions reals i directes sobre el càncer, la malaltia protagonista de La Marató d'aquest any.

L'obra, editada per Rosa dels Vents, inclou els testimonis de cinc personatges coneguts de diferents àmbits que han conviscut amb la malaltia: el cantant Pau Donés, l'actriu Teresa Manresa, l'economista Antón Costas i la ballarina Cristina Hoyos, que han tingut càncer, i Susila Cruyff, filla de Johan Cruyff, que va morir a causa d'un càncer de pulmó. Al costat de les seves vivències, el llibre inclou una reflexió sobre la malaltia des del punt de vis-

ta científic a càrrec de l'oncòleg Ramon Salazar, i la mirada humanística del periodista Gaspar Hernández. Cadascun d'ells ha mantingut una conversa amb la periodista Carme Canet, que ha transformat aquestes entrevistes en relats literaris escrits en primera persona.

Carlos Martínez, director literari de Rosa dels Vents, destaca que amb aquest nou format el llibre s'acosta més al ti i el tipus de continguts que ofereix La Marató.

Homenaje a la soprano Montserrat Caballé

El Palau de la Música Catalana homenajeará a la fallecida soprano Montserrat Caballé con diversos actos y actividades, como una exposición, que se inaugurará el 19 de noviembre, la proyección de un documental, y una sesión de audición de grabaciones. El lunes, en el Petit Palau, se ofrecerá una sesión con algunas de sus grabaciones más importantes, en un acto conducido por Víctor García de Gomar. A continuación, se proyectará el documental *Caballé, más allá de la música*, de Morena Films, en el que la misma diva hace un recorrido por su vida y carrera artística.

▶ 16 Novembre, 2018

Els Claret celebren 50 anys de concerts a Vic

Es torna a reunir el Trio de Barcelona

Vic

Jordi Vilarrodà

Els germans Lluís i Gerard Claret, violoncel i violí, respectivament, celebraran els seus 50 anys de trajectòria com a concertistes amb el retorn del Trio de Barcelona, la formació que compartien amb el pianista Albert Attenelle i que feia més de dues dècades que no actuava com a tal. L'Atlàntida acollirà aquest divendres el primer d'aquests concerts especials, que seran quatre i que passaran també pel Palau de la Música de Barcelona.

El fet que s'hagi escollit Vic per aquesta actuació és per l'especial vinculació

que els germans Claret han tingut sempre amb la ciutat. Durant 20 anys, van dirigir el Curs Internacional de Música de Vic, inicialment vinculat al festival que havia promogut Joventuts Musicals. Com a Trio de Barcelona, també havien fet nombrosos concerts a Osona. Se'ls considera la formació de cambra de més nivell que hi havia a Catalunya als anys 80 i 90 del segle passat. Es van crear com a tal l'any 1981 i van fer la seva darrera actuació el 1994, deixant enregistraments en segells del prestigi d'Harmonia Mundi.

El repertori que oferiran serà el mateix en tots els concerts: el *Trio núm. 7, en Si*

Els germans Claret amb Albert Attenelle en un concert a Font de Martí, la casa de l'alcalde Ramon Montanyà, el 1992

b major, op. 97 de Beethoven, l'anomenat *Trio Arxiduc*, i el *Trio núm. 1, en Re menor, op. 49*, de Mendelssohn. Dues peces clàssiques del repertori de cambra. El concert

anirà precedit d'una xerrada amb la presència dels tres intèrprets, una hora abans de l'inici, i forma part del cicle Grans Concerts de L'Atlàntida.

Trio de Barcelona. Auditori Joaquim Maideu, L'Atlàntida, Vic. Divendres, 16 de novembre de 2018. 2/4 de 9 vespre.

DISC EN COL·LABORACIÓ

Superlativa aliança 'jonda'

José Mercé i Tomatito, reis de l'univers flamenc, presenten al Palau 'De verdad'

LUIS TROQUEL
BARCELONA

Qualsevol dels dos sap el que és omplir repetides vegades el Palau de la Música. Per tant es veia venir: ja no queda ni una entrada per veure'ls avui junts com a plat fort del festival de Cajón! José Mercé i Tomatito. Reis del flamenc. Superlativa aliança i doble retorn: el del *cantaor* de Jerez al flamenc més genuí i el del guitarrista d'Almeria al toc d'acompanyament. Estrenen gira compartida i disc conjunt, titulat *De verdad*.

José Mercé feia tres dècades que no gravava un disc tan *jondo* de principi a fi. «El flamenc és etern. Mai estarà de moda, perquè la moda en la música d'arrel no existeix», afirma. Tomatito no li tocava de tan exhaustiva manera a cap *cantaor* des de Camarón. «Si d'alguna cosa serveix el meu nom i la meua guitarra, intento col·laborar amb companys, però sempre de manera ocasional; no com aquí». Convertit en un dels més aclamats guitarris-

tes de concert, al preguntar-li si prefereix tocar com a solista o per al *cante*, respon: «¿Et dic la veritat? '¿Pa ti y pa mí?' M'agrada més...», i gairebé xiuxiuejant conclou la frase dient: «...acompanyar».

Cantar amb la ment

«Tocar per cantar bé és molt més difícil», argumenta Mercé. «Tu pots anar a tota velocitat: menjar-te la guitarra, el diapasó, la celleta... però el difícil és fer els silencis, saber on va cada cosa. Desgraciadament d'aquests en queden ja molt pocs». I Tomatito afegeix: «Per interpretar una música amb la guitarra has de saber cantar amb la ment». Un ja té 63 anys i l'altre 60, però tampoc es tracta d'un encontre en la tercera fase. *De verdad* combina la seva experiència amb composicions, gairebé totes, del jove Kiki Cortiñas. «Ha escrit temes pensant en mi. Quan em va ensenyar el primer em va deixar parat, li vaig dir que semblava més de Jerez que jo». I en realitat és de Lugo.

RICARD CUGAT

►► Junts al Palau ► El guitarrista d'Almeria Tomatito i el 'cantaor' de Jerez José Mercé, a Barcelona.

Mai havien col·laborat tan llargament, però la seva vida i el seu art estan respectivament plens de trobades amistoses i musicals. Coincidien en tants llocs que ni recorden on i quan es van conèixer. «Érem molt joves, amb els nostres cabells llargs...», rememora el guitarrista. Tot i que, bé, tots dos continuen lluint una cabellera

llustrosa. «El contracte diu que no ens podem tallar ni les puntes», diu fent broma el *cantaor* quan a Tomatito sembla assaltar-lo un record llargament oblidat: «Un dia vam estar junts veient en un cine molt petit de Madrid una pel·lícula d'Antonio Gades». Precisament com a part de la seva companyia va créixer artísticament José Mer-

cé. «Igual que parlem de la guitarra d'acompanyament per al *cantaor* és fonamental haver cantat per ballar», afirma. «Jo sempre dic a la gent jove que no tinguin pressa per asseure's a la cadira. Això és una professió. Pots néixer per cantar, per tocar o per ballar; però après no neix ningú». De veritat de la bona. ≡

EL DUENDE FLAMENCO DE LOS AMIGOS **MERCÉ Y TOMATITO**

PALAU DE LA MÚSICA

El guitarrista y el cantaor actúan hoy viernes dentro del ciclo *De Cajón!* del Festival de Jazz con el disco a cuatro manos 'De Verdad'

P. CARO

zona20barcelona@20minutos.es / @20mBarcelona

Dos de los máximos exponentes del flamenco actual unen sus caminos en un disco conjunto que presentan en directo dentro del ciclo *De Cajón!* del 50 Voll-Damm Festival Internacional de Jazz de Barcelona. Este es el primer trabajo que ha grabado Tomatito como guitarrista acompañante desde que desapareciera hace 26 años el gran cantaor flamenco Camarón de la Isla.

José Mercé se une a Tomatito para interpretar un repertorio de soleás, seguiriyas, tarantos y bulerías, entre otros cantes, dentro de su trabajo discográfico conjunto *De Verdad*. Esta colaboración coincide con el 50 aniversario de su debut artístico. La reunión

El cantaor José Mercé y el guitarrista Tomatito hace pocos días en Madrid. JORGE PARÍS / ARCHIVO

Más figuras en directo este mes

●●● El ciclo *De Cajón!* se reserva para los próximos días las actuaciones de primeras espadas del género flamenco. El miércoles 21 de noviembre tocará en el Gran Teatre del Liceu el guitarrista Vicente Amigo (a las 21 horas; Precio: desde 25 €). El día 28 de noviembre llegará a Luz de Gas Kiki Morente, hijo de Enrique Morente y hermano pequeño de Soleá y Estrella Morente (a las 21 horas; Precio: desde 22 €). Otro as de la guitarra española, Chicuelo, actuará en el Auditori el día 30 (a las 21 horas; Precio: 18 €).

en un mismo escenario, en este caso, el de lujo del Palau de la Música, hará posible hoy viernes que dos leyendas del flamenco muestren su maestría en vivo.

José Fernández Flores, Tomatito, fue el acompañante a las seis cuerdas de la prodigiosa voz de Camarón durante los últimos 18 años de ca-

rrera del astro del *cante jondo*, tomando el testigo de otro gran solista de la guitarra, Paco de Lucía. Mercé, por su parte, conoció la popularidad más allá del círculo flamenco en los años noventa con el disco *Del Amanecer*, producido por el también guitarrista Vicente Amigo. Mercé forjó su leyenda al lado de Manolo Sanlúcar y del bailarín y coreógrafo Antonio Gades.

ELEVAR EL FLAMENCO

«AL LUGAR QUE SE MERECE»

A pesar del éxito más que contrastado de ambos artistas, los dos tienen claro que su objetivo pasa por seguir reivindicando el flamenco como música y como cultura y elevarlo a la categoría que merece, la de Patrimonio de la Humanidad: «No debíamos dejar pasar más tiempo sin reivindicar nuestras raíces» tras capitanear por separado numerosos proyectos de fusión y mestizaje entre el flamenco de raíz y otras músicas.

Sobre el escenario del Palau de la Música estarán acompañados esta noche por dos guitarristas, un bajista, una percusión, palmeros y coros. Un equipo de una decena de personas para hacer brillar más aún si cabe a dos figuras del flamenco más exquisito. ●

Datos prácticos

Palau de la Música, 4. Hoy viernes a partir de las 21.30 horas. Entradas agotadas. Más información en las páginas web palaumusica.cat y www.jazz.barcelona.

José Mercé i Tomatito estrenen al Festival de Jazz de Barcelona el seu primer àlbum conjunt, 'De verdad'

Reivindicació de la guitarra i el cante

ESTEBAN LINÉS
Barcelona

La idea va néixer dels dos però també dels amics. El guitarrista José Fernández Tomatito rememora les circumstàncies de perquè finalment han decidit ell i el cantaor José Mercé gravar un disc conjuntament. És a dir, per què dos dels possiblement números u del flamenc han unit forces quan ja són sexagenaris. Per a l'aficionat i per al gènere, en qualsevol cas, és una excel·lent notícia la publicació de *De verdad* (Universal), una obra que estrenaran davant el públic aquesta nit al Palau de la Música (21.30 h) dins del cicle De Cajón!, emmarcat en el Festival Internacional de Jazz de Barcelona.

Tot i que discogràficament no havien fet res expressament junts, pel que fa a la col·laboració als escenaris i en discos propis la cosa ve de molt lluny. L'últim, precisament, va ser fa exactament un any també al Palau de la Música i en el marc del mateix festival, quan Tomatito va venir en format de sextet i va poder comptar amb la veu de Mercé, o un any abans, quan aquest el va convidar al seu concert a la Biennial de Sevilla. "De fet, a tots els meus discos -afegeix Mercé- hi ha com a mínim un tema en què participa Tomate; independentment que estigués amb Camarón, sempre vaig poder comptar amb ell".

"Després d'estar amb en Camarón tants anys no havia trobat

José Mercé i Tomatito la setmana passada a Barcelona

mai un cantaor amb qui em trobés a gust", perfila el mateix Tomatito. "Però per bé o per mal -intervé sincer el tocaor- el fet que no trobés o no em trobés a gust amb altres cantaors després d'en Camarón va suposar que hagués d'obrir altres portes, com la de Michel Camilo, i això ha acabat sent una gran sort". Precisa-ment, abans de concentrar-se en aquest nou projecte, Tomatito venia de treballar de nou amb el pianista dominicà, i l'altre de gravar amb Alejandro Sanz, Joaquín Sabina o Andrés Calamaro al disc *Doy la cara* (2016).

Tots els temes estan compostos per Kiki Cortiñas, gendre del guitarrista, gallec i "molt bon noi", fets a mida com qui diu. I hi ha pals per a tots els gustos, inclosa una buleria titulada *Buscando la verdad* que els va servir per batejar el disc, "i no perquè ens creguem que la posseïm" recalquen a l'uníson; "el que volem és explicar la nostra veritat en el flamenc".

Aquest "fets a mida" significa que "el compositor compon i l'interpret és el que tria", explica Tomatito. "És clar, perquè en Kiki ha compost les peces pensant en qui

les cantaria", subratlla Mercé. "I per això ha escrit una zambra sobre Lola Flores perquè sap que per a nosaltres és el màxim, o una peça en què surt Jerez perquè sap que en José és d'allà. En Kiki no és ximple", rebla el guitarrista i també sogre.

Si alguna cosa tenen clar les dues figures és la preeminència del cante per sobre d'altres coses quan es parla de flamenc. "S'ha de tocar la guitarra per cantar. Jo l'hi dic sempre al meu fill, que està començant en això: primer la veu", explica Tomatito. "I la prova que la tendència actual és

exactament la contrària és que avui dia es poden comptar amb els dits d'una mà els bons guitarristes per acompanyar que hi ha en el flamenc. El bon guitarrista comença acompanyant i després es converteix en solista, igual que els grans pianistes de jazz".

"Hem fet un disc per gaudir

"Hem fet un disc sense pretensions, sobretot per passar-nos-ho bé", diuen les dues figures flamenques

nosaltres", resumeix Mercé, i corrobora l'altre: "Un disc sense pretensions; no hem fet una obra perquè sigui un èxit a les llistes". I sentència el primer: "Hem mirat de recordar la nostra època, de quan hi havia una guitarra i un cante". I en aquest sentit, "hi pot haver una nostàlgia d'aquella època. Tot i que no reivindicuem res més enllà del flamenc en general. No som jutges de res perquè el flamenc és una música que és viva i per això sempre està en moviment".

En fi, confessen que se senten contents i optimistes també perquè, segons el tocaor, "la salut actual del flamenc a Espanya és molt bona. Els artistes joves són molts i bons, però per edat encara no han arribat a la maduresa. El temps ho posa tot al seu lloc".●

ev VENDA D'ENTRADES A
entradasdevanguardia.com
15% DESCOMpte CLUB VANGUARDIA

El cantaor José Mercé y el tocaor Tomatito, en un concierto de su gira conjunta

VANESA GÓMEZ

Mercé & Tomatito

«La innovación no gana la batalla a la raíz»

ALEJANDRO ESCRIBANO

De los referentes del flamenco de las últimas décadas, José Mercé (Jerez, 1955) y José Fernández Torres «Tomatito» (Almería, 1958), editan «De verdad» (Universal, 2018), su primer trabajo discográfico conjunto. Once cantes tradicionales que sirven para dar su visión del flamenco más ortodoxo y a la vez más actual. Con el que

se van de gira a partir de hoy en una «tournée» que comienza en el Palau de la Música de Barcelona y con la que piensan recalar en el Royal Albert Hall de Londres y en el Olympia de París. Y con un objetivo claro: reivindicar el flamenco como música y elevarlo a la categoría que merece.

—El título no está elegido al azar.

—(Mercé) Lo hemos titulado «De verdad» porque está hecho de corazón,

con sentimiento y con alma. Un trabajo con el que queremos recordar nuestros orígenes, de cuando estábamos en los tablaos. Le hemos metido unos coros maravillosos porque sabemos que estamos en el siglo XXI. Y también armonías modernas. Pero, dicho esto, el disco tiene una seguiriya los dos solos a palo seco, una soleá, una granaína, un taranto, una bulería muy flamenca, una zambra de homenaje a ese genio de Jerez que fue Lola Flores y un tema de Jerez dedicado a mi pueblo.

—(Tomatito) Estaba predestinado, ya que nos vemos mucho y era lógico que antes o después acabáramos haciendo un disco juntos. Tras grabar «Spain Forever» o «Mercé Sinfónico», nos dijimos: «Vamos a hacer la soleá, la se-

guiriya, la granaína y el taranto de verdad, sin trampa ni cartón».

—Recordáis a cantaores clásicos de la historia del flamenco, por ejemplo, a Juan Mojama...

—(Mercé) Y a Tío Borrico, a Terremoto, a mi tío Manuel Soto Sordera y a mi Morao. Para mí, Juanito Mojama es de los artistas más grandes que ha dado el flamenco. Era un gitano que cantaba con una voz de almíbar. Le rindo homenaje por soleá, seguiriya y granaína y, aunque ponerse a su altura es imposible, recordarlo es bonito.

—De la producción se ha encargado Tomatito.

—(Tomatito) He intentado que fuera cuidada, que sonara limpia y que todo estuviera a tono y afinado. Más que la perfección, busco que tú mismo te creas la grabación y, por lo tanto, el sonido. Y que digas: «¡Qué bonito ha quedado, qué regalo para mis oídos y qué bien cantado está!». Creo sinceramente que hemos hecho un trabajo bonito.

—¿Cómo véis que ha evolucionado el cante y el toque en los últimos años?

—(Tomatito) Creo que el toque ha evolucionado mucho más que el cante.

Porque el cante clásico está tan bien hecho que, para seguir creando, hay que saber mucho de cante.

—(Mercé) Como bien dice Tomate, en el cante está todo inventado. Podemos recrear pero, cada vez que hemos hecho una innovación, casi nunca hemos podido ganarle la batalla a lo que había, al cante nuestro de raíz de hace dos siglos.

«Es un disco hecho con corazón, sentimiento y alma»

José Mercé & Tomatito

► Barcelona. Palau de la Música Catalana. 21.00. Viernes, 16

MÚSICA

José Mercé i Tomatito actuaran al Palau de la Música dins el Festival De Cajón! amb totes les entrades exhaurides. JAVIER SALAS

“El flamenc sempre està en moviment”

José Mercé i Tomatito presenten el disc ‘De verdad’

XAVIER CERVANTES
BARCELONA

Els hi treuen importància. “Simplement, ens venia de gust”, diu el guitarrista José Fernández Torres, *Tomatito* (Almeria, 1958). “Volíem fer un disc així”, afegeix el *cantaor* José Mercé (Jerez de la Frontera, 1955). Tanmateix, hi ha unes quantes coses excepcionals a *De verdad* (Universal, 2018), l'àlbum que presenten amb les entrades exhaurides avui al Palau de la Música (21.30 h) dins del festival De Cajón!, inclòs a la programació del Festival de Jazz de Barcelona. És excepcional que tots dos comparteixin tot un disc, malgrat que fa molts anys que es coneixen. “Ja des dels primers discos meus, el Tomate sempre hi ha inter-

vingut amb alguna col·laboració, i en directe hem coincidit a molts escenaris i festivals”, recorda Mercé. Van coincidir l'any passat al mateix Festival de Jazz de Barcelona, quan el *cantaor* va ser el convidat especial del concert del sextet de Tomatito. Encara és més extraordinari el fet que *De verdad* sigui el primer treball que el guitarrista enregistra com a acompanyant des de la mort de Camarón el 1992. “Sí, feia temps que no ho feia, em vaig convertir en solista després de...”, diu Tomatito sense pronunciar el nom que pensa.

De verdad té aromes de trobada familiar o de reunió de dos artistes amb la feina feta i, per tant, assistits per la tranquil·litat. “M'agrada escoltar-lo per *soleá* i tocar sense virtuosisme. Que ell canti i jo l'espero; i, si cal, que la guitarra no soni. És molt bonic

quan passa això”, diu Tomatito evidenciant la complicitat que respira un disc construït com una mena de catàleg de *palos* flamencs, de la *zambra* a la *seguirilla*, del fandango a la *bulería*. De fet, no en repeteixen ni un en els onze temes de l'àlbum. Instrumentalment, hi ha piano, violí i percussions, “perquè ha sorgit així”, insisteix Mercé, però podria defensar-se perfectament amb veu i guitarra. “Tocar i cantar” plegats, aquesta era la “necessitat” que tenien tots dos.

Gairebé tot el material de *De verdad* l'ha compost Kiki Cortiña. “És jove i molt bon músic. I gallec! Però mira com reflecteix Jerez en el disc”, diu Mercé, i fa notar que els dos primers temes de l'àlbum dibuixen el paisatge de Jerez, un dels quals també com a homenatge a Lola Flores. Perquè no sigui dit, Cortiña també ha compost un *taranto* d'Almeria, *Fuente de la Medina*. “Crec que el Kiki ha intentat fer temes que m'arribessin”, diu Mercé. Tal com parla d'algunes lletres, és evident quin és el missatge que més ha arribat al *cantaor*: “Hi ha molts temes amb la paraula *veritat* a la lletra. En aquesta societat on és tan difícil dir la veritat, on de fet ningú diu la veritat, ves per on nosaltres diem moltes coses de veritat en el disc”.

Lluny dels dogmes

Tomatito i José Mercé transmeten una veritat allunyada dels dogmes i les disputes apocalíptiques que rebroten en el flamenc de tant en tant. “El millor d'aquesta música nostra és que està viva i fresca. I com deien els antics i dic jo ara, en el flamenc et mors sense aprendre”, diu Mercé constatant amb un somriure que les polèmiques demostren que és una música ben viva. “No en tinguís cap dubte”, afegeix. “Després hi ha els flamencòlegs, o els *flamencòlics*, com diu el José, que diran el que vulguin, però la realitat és que el flamenc sempre està en moviment, sempre hi entren coses noves. I si una cosa no val o és moda, doncs l'any que ve ja no la recordaràs”, assegura Tomatito, un grandíssim amant del jazz. —

Vitalitat
“Al flamenc sempre hi entren coses noves”, diu el guitarrista Tomatito

+ concerts

Divendres, 16

TOMATITO + JOSÉ MERCÉ *Flamenc*
Mercé va ser el convidat especial del concert del guitarrista Tomatito de l'edició de l'any passat del Festival de Jazz, i enguany comparteixen espectacle. S'intueix com una nit històrica entre dos titans del gènere. PALAU DE LA MÚSICA CATALANA. PALAU DE LA MÚSICA, 4-6. METRO: URQUINAONA (L1, L4). HORA: 21.30H. PREU: ENTRE 25 I 50€.
15% DE DESCOMPTE
Entradasdevanguardia.com

Dissabte, 17

MADISON MCFERRIN *Cançó d'autor*
El seu cognom remet a l'interpret de l'èxit dels vuitanta 'Don't Worry, Be Happy'. Però, més enllà de ser filla del seu pare, Madis McFerrin és una de les veus més prometedores de la música negra. JAMBOREE. PL. REIAL, 17. TEL.: 933 19 17 89. METRO: LICEU (L3). HORA: 20 I 22H. PREU: 30€.
2X1 A TAQUILLES I 25% DE DESCOMPTE. Ticketea.com

Dilluns, 19

KOOL & THE GANG *Funk, disco*
La llegendaria formació de funk i música disco se suma al cartell del Mil·lenni per recordar la seva llista d'èxits. GRAN TEATRE DEL LICEU. LA RAMBLA, 51-59. TEL.: 934 85 99 00. METRO: LICEU (L3). HORA: 21H. PREU: ENTRE 38 I 98€. 15% DE DTE.
Entradasdevanguardia.com

Dimarts, 20

NILS FRAHM *Clàssica, electrònica*
Entre la música clàssica i l'electrònica, el compositor alemany Nils Frahm torna a barcelona per participar en el cicle de concerts de l'Auditori Sit Back. L'AUDITORI. LEPANT, 150. TEL.: 932 47 93 00. METRO: MONUMENTAL (L2). HORA: 21H. PREU: ENTRADES EXHAURIDES.

Dimecres, 21

EL PETIT DE CAL ERIL *Indie folk*
Joan Pons, ens creatiu rere El Petit de Cal Eril, és una de les ments més genials de l'escena catalana. 'Δ' (2018) és el seu darrer disc. PALAU

Kool & the Gang visiten el Gran Teatre del Liceu, dilluns que ve.

DE LA MÚSICA CATALANA. PALAU DE LA MÚSICA, 4-6. METRO: URQUINAONA (L1, L4). HORA: 21H. PREU: 18€.
Entradasdevanguardia.com

FEMI KUTI *Afrobeat, jazz*
El saxofonista nigerià ha sabut transcendir la llegenda del seu pare, Fela Kuti, per reivindicar-se com un dels grans noms de l'afrobeat. APOLO. NOU DE LA RAMBLA, 113. TEL.: 934 41 40 01. METRO: PARALLEL (L2, L3). HORA: 21H. PREU: 25€ ANTICIPADA, 30€ A TAQUILLA.
Notikumi.com

TIGRAN HAMASYAN *Jazz*
Gran sensació del jazz contemporani, en les darreres obres el pianista armeni ha emprès un camí on conflueixen jazz, electrònica, minimalisme i melodies tradicionals del seu país. BARTS. AV. DEL PARALLEL, 62. TEL.: 933 24 84 92. METRO: PARALLEL (L2, L3). HORA: 21H. PREU: ENTRE 22€ I 32€. 15% DE DESCOMPTE.
Entradasdevanguardia.com

VICENTE AMIGO *Flamenc*
Nom fonamental de la guitarra flamenca, Amigo reviu en un esce-

nari tan especial com el del Liceu 'Memoria de los sentidos' (2017). GRAN TEATRE DEL LICEU. LA RAMBLA, 51-59. TEL.: 934 85 99 00. METRO: LICEU (L3). HORA: 21H. PREU: ENTRE 25 I 58€. 15% DE DESCOMPTE.
Entradasdevanguardia.com

Dijous, 22

JOAN CHAMORRO *Jazz*
Gran astre de l'escena jazzística catalana, Chamorro ret tribut a una de les figures més rellevants en la història del gènere, Dexter Gordon. LUZ DE GAS. MUNTANER, 246. TEL.: 932 09 77 11. METRO: HOSPITAL CLÍNIC (L5). HORA: 21H. PREU: ENTRE 25 I 30€. 15% DE DESCOMPTE.
Entradasdevanguardia.com

THE CAT EMPIRE *Rock, mestissatge*
The Cat Empire publiquen un tema nou cada mes, des del juliol passat. Nom habitual dels nostres escenaris, dijous els presentaran a Barcelona. RAZZMATAZZ. ALMOGÀVERS, 122. METRO: MARINA (L1). HORA: 21H. PREU: 30€. Ticketea.com